

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 32. An Decretum Pontificis etiam possit tollere probabilitatem opinioni versanti circa materiam facti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

habilem, quam per novas rationes ab Auctoribus contra eam inventas, nam definitio Ecclesie certò & æqualiter obligat omnes ad opinionem illam deserendam, novæ autem rationes non semper ita sunt evidentes aut certæ, & illos tantùm obligant, quibus certæ videntur, fit enim sæpe, ut quod uni videtur certum, alteri nequidem verum esse appareat.

§. VI. *Obijcit Eliz.* Nullus Pontifex potest re- 206
ctam regulam morum reddere improbabilem, ergo vel opinio probabilis non est recta regula morum, vel Pontifex non potest talem opinionem reddere improbabilem, sed damnando declarat semper fuisse improbabilem. R. 1. opinionem probabilem non esse propriè regulam morum, sed tantùm applicare: sed hoc dissimulato, R. 2. Nullus Pontifex potest regulam morum per se rectam reddere improbabilem, transeat, per accidens tantùm rectam, n. anteced. & conseq., opinio enim probabilis, quæ falsa est, tantùm per accidens servit pro habenda recta regula morum, nempe ex suppositione ignorantie seu erroris invincibilis. Videri potest *Teril. n. 9.* item dicenda n. 339. Quid Episcopi possint circa damnationem librorum aut propositionum, dicetur l. 7. c. 2. d. 4. ad a. 5.

Q. 32. *An decretum Pontificis etiam possit tollere 207*
probabilitatem opinioni versanti circa materiam facti. R.

Negant absolutè Jansenistæ & pauci alii, sed,

§. I. Omnino tenendum est, quòd Pontifex in illis quæstionibus facti sit infallibilis, quæ ita conjunctæ sunt cum quæstionibus juris, ut à negata infallibilitate circa materiam facti valeat consequentia ad negandam infallibilitatem in quæstionibus juris: Ratio est, quia cum ex vero non possit sequi falsum, sit autem falsum Papam esse fallibilem in mate-

riis juris, sequitur non posse esse fallibilem in materiis facti, si inde sequeretur etiam esse fallibilem in materiis juris.

208

§. II. Quando quæritur, an doctrina alicujus libri sit hæretica, duo quærentur, 1. quæ sit doctrina & sensus libri: 2. an illa doctrina in illo sensu sit hæretica: certum autem est hanc posteriorem quæstionem esse juris, debet enim solvi ex jure divino, considerando, an sit contra verbum Dei scriptum aut traditum: prior quæstio etiam non est puri facti, sed habet annexam quæstionem juris, nam suppositâ institutione vocum, si sermo sit ita clarus, ut ad judicandum de illo non sit opus ullis testimoniis hominum: sed quisque idioma intelligens apertè sciat hunc esse sensum, quæstio illa, *quæ sit doctrina talis libri*, solvenda est ex jure divino, suppositis legibus, quibus obligantur utentes vocibus, ut nempe in communi hominum commercio non utantur, nisi secundum voluntatem instituentium Reip. manifestam & à communitate acceptam: hinc quærere, an doctrina libri sit hæretica, idem est ac quærere, quem sensum conficiat contextus verborum, qui in libro est, suppositis legibus sermonis humani, ergo illa quæstio non est puri facti sed potiùs juris.

209

§. III. Ex his sequitur potuisse Pontifices infallibiliter declarare, quòd doctrina hæretica contineatur in libro Jansenii, & in sensu ab eo intento, quia non tam erat quæstio facti quàm juris, & licèt aliquid facti interveniret, tamen hoc connexum erat cum quæstione juris: quòd magis probatur, nam si Papa non possit infallibiliter definire, quòd liber & sensus Jansenii contineat hæresin, ergo nec potest definire, quòd hæc propositio contineat hæresin, *ad merendum sufficit libertas à coactione*, sed Papa potest ultimum definire, ergo & primum. Minor est

certa

certa & ab adversariis admittitur, est enim materia juris: maj. prob., liber & sensus Jansenii manifestè habet illam propositionem, ergo si non possit definire, quòd liber & sensus Jansenii contineat hæresin, nec potest definire, quòd propositio illa sit hæretica; ubi vides, quomodo negatâ infallibilitate circa hanc materiam facti neganda sit infallibilitas circa materiam juris. 2. Papa non tantùm ea potest definire, quæ habentur in scripturis vel traditione, sed etiam ea, quæ ex ratione naturali per conclusionem Theologicam deducuntur ex una de fide & altera naturaliter certa, uti probant *Canus* de locis l. 6. c. 8. §. *Sed & id. Mangionius* in apol. de solenn. vot. *Platel.* p. 3. n. 146., atqui conclusio illa, quòd liber & sensus Jansenii contineat hæresin, deduci potest ex una de fide & altera naturaliter certa, uti ostenditur in hoc syllogismo, *hæresis est, quòd libertas à coactione sufficiat ad meritum, sed liber & sensus Jansenii habet, quòd libertas à coactione sufficiat ad meritum, ergo liber & sensus Jansenii habet hæresin.* Maj. est de fide, min. est naturaliter evidens scienti latinum & legenti librum Jansenii, ergo. 3. si Papa non possit infallibiliter judicare de doctrina & sensu alicujus libri, eò quòd videatur esse materia facti, ergo nullus Canon fidei, nulla damnatio erit de fide, nunquam enim infallibiliter resciri poterit sensus Concilii vel Papæ definiens, quia de eo judicare erit materia facti. 4. Papa potest infallibiliter declarare alicujus libri doctrinam esse Catholicam, uti adversarii contendunt fecisse *Cælestinum I.* de quibusdam libris *S. Aug.* circa materiam gratiæ, uti notat *Platel.* p. 2. n. 482., ergo etiam potest infallibiliter declarare alicujus libri doctrinam esse hæreticam, est enim paritas, & æquè spectat ad Pastorem posse ovibus ostendere noxias herbas, ut fugiant, quàm

quàm sanas, ut sumant, neque tantùm extra libros, uti vult *Sinnichius*, sed etiam in libris ipsis, qui maxime vitandi sunt; & si potest sanas herbas cum libris ostendere cur non etiam noxias cum libris? 5. Eadem infallibilitate potest Papa declarare sensum totius libri, quàm declarare potest sensum cujusvis propositionis ex libro desumptæ, sed sensum cujusvis propositionis ex libro desumptæ potest declarare esse orthodoxum vel hæreticum &c., ergo etiam totius libri. Min. concedunt Adversarii: Major etiam patet, quia totus liber non sunt nisi propositiones singulæ; imò ex toto libro, qui mentem Auctoris pluribus proponit, facilius intelligitur sensus, quàm ex breviali qua propositione, ergo. *Conf. 1.* nam Ecclesia non erravit in intelligendis & damnandis libris *Nestorii, Pelagii, Lutheri &c.*, ergo nec *Iansenii*, *Conf. 2.* nam *Iansenius* se & suum librum submitit examini ac iudicio Ecclesiæ, ut illud jam teneam, si tenendum; revocem si revocandum; damnem & anathematizem, si damnandum & anathematizandum esse iudicaverit &c., uti habet in Epilogo, & confirmat in testamento suo, ergo agnovit Ecclesiam posse intelligere & iudicare de libri sui sensu, ergo idem agnoscere debent *Jansenistæ*.

Respondent 1. Nec Papam nec Ecclesiam posse scire, quem sensum in mente habuerit *Iansenius*. *Contra* est, neque nos hoc dicimus, Ecclesia enim non damnavit personam *Iansenii* velut hæreticam, sed librum: neque Ecclesia declaravit *Iansenium* in mente habuisse talem sensum, sed tantùm declaravit hunc esse sensum obvium, quem verba *Iansenii* præferunt.

Respondent 2. Ecclesiam non consensisse in condemnationem sensus *Janseniani*. *Contra* est, I. nam decreta Pontificum circa hunc sensum admissa sunt à tota

à toute Ecclesia, nec audent se opponere nisi clam *non-nulli iniquitatis filii*, uti loquitur *Alex. VII.*, non obest autem tales homines repugnare, uti non obest hæreticos repugnare decisionibus Ecclesiæ: estque pudor Jansenistas esse magis sollicitos de honore *Jansenii* quàm Ecclesiæ & Pontificum. *Contra* 2. nam independenter à consensu Ecclesiæ est Papa infallibilis, Ecclesia enim debet à Papa doceri, & non *contra*.

Respondent 3. Papam esse quidem infallibilem in declarando *qualis sit sensus* propositionis vel libri, sed non *quis sit sensus*. *Contra* est 1. Papa vel etiam Ecclesia non potest declarare, qualis sit sensus, nisi prius sciat, quis sit sensus; v. g. declarare non potest, an sensus sit hæreticus vel Catholicus, nisi sciat, an voces significant hæresin necne, ergo si infallibiliter declarat sensum esse hæreticum, scit per voces significari hæresin, adeoque scit, quis sit sensus. *Conf.* nam si Judex non sit infallibilis in judicando, quòd hic homo sit reus, non potest esse infallibilis in imponenda illi hac vel ista pœna: si Medicus non sit infallibilis in judicando, quo morbo laboret homo, non potest esse infallibilis in judicando, qualis determinatè illi adhiberi debeat medicina, ergo similiter hic. *Contra* est 2. vel Jansenistæ sciunt *quis sit sensus* quinque propositionum damnatarum vel non sciunt: si non sciunt, quomodo fateri possunt esse hæreticas? Si sciunt, ergò multò magis sciet Ecclesia; & consequenter Jansenistæ etiam sciunt, quem sensum Ecclesia tribuat Jansenii propositionibus & libro, nam tribuit sensum hæreticum & damnatum, ac nullum alium.

Respondent 4. Saltem quoad juratam subscriptionem formularii ab *Alex. VII.* præscripti sufficiet promittere obsequiosum silentium, quia plerique

rique non legerunt librum Jansenii, ergo nec jurare possunt circa sensum à Jansenio per propositiones è libro excerptas intentum *Contra* est, nam Clemens XI. per Constitutionem n. 210. referendam declarat obedientiam, quæ Constitutionibus Pontificum & formulario debetur, non impleri obsequioso silentio, sed debere in animo damnari omnia, prout damnata sunt, in sensu à *Jansenio* intento; & addit huic damnationi corde præbendum esse assensum. *Nec obstat*, quòd non legeris Jansenii librum, nam nec hæreticorum libros legisti, quos damnas, nec fortè legisti omnes Canones Conciliorum & Tridentini, & tamen in professione fidei juras omnia, quæ in istis definita sunt: itaque satis est, quòd Ecclesia post tam exacta examina tibi proponat tæque edoceat propositiones illas contineri in libro *Jansenii*, & talem esse illarum sensum obvium, adeoque à Jansenio intentum.

Objicies. Ecclesia in Conc. Chalcedonensi probavit scripta *Theodoretii, Ibae & Theodori Mopsuesteni*, & tamen postea in Conc. V. Constantino-politano dixit illa esse hæretica, ergo Ecclesia non est infallibilis in intelligendo sensu alicujus libri. *R.* Negando 1. partem antec., nam postquam Auctores illi in Conc. Chalced. explicassent sua scripta in bono sensu & detestati fuissent errores *Nestorii*, Ecclesia illorum personas iterum admisit, abstrahendo ab eorum scriptis, postea autem examinavit scripta, & hæc damnavit in Conc. Constantino-politano. Videri potest *Instructio Pastoralis* Episcopi Cameracensis edita 10. Febr. 1704.

310 §. IV. Papa non est infallibilis in quæstionibus particularibus facti non habentibus ullam connexionem cum quæstionibus juris circa fidem aut mores: Et hic est sensus quorundam Auctorum, quos male

malè citant pro se adversarii, uti ostendit *Arfd.* de Pontif. q. 3. *Ratio* est, quia infallibilitas talis nullibi ei promissa est, talia enim definire non spectat ad officium universalis Pastoris animarum aut capitis Ecclesiæ, cui appromissa est assistentia S. Spiritus ad dirigendas oves in rebus salutis, seu fidei & morum. Nunc habe Decreta Pontificum in negotio Janseiano:

SS. D. N. CLEMENTIS XI.

CONFIRMATIO ET INNOVATIO
CONSTITUTIONUM
INN. X. ET ALEX. VII.

Adversus Jansenianam Hæresim editarum, cum nonnullis Declarationibus pro debita illarum observantia adjectis.

VINEAM Domini Sabaoth, quæ est Catholica Ecclesia, pro commissò Nobis divinitus Apostolicæ servitutis munere custodire atque excolere omni studio atque industriâ jugiter satagentes, ea, quæ à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris ad succrescentes in illa perniciosarum novitatum vepres radicatus evellendos, prudenti salubrique consilio constituta esse noscuntur, ut quibuscumque inimici Homini molitionibus dejectis, firmiter semper atque exactius observentur, Apostolici muniminis nostri præsidio libenter roboramus, atque aliàs desuper sollicitudinis & providentiæ nostræ partes interponimus, sicut omnibus maturæ considerationis trutinâ perpensis, ad fidelem ac tutam orthodoxæ veritatis

tatis custodiam, necnon animarum pretioso Unigeniti Dei filii Domini nostri Jesu Christi Sanguine redemptarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Sanè postquam fel. record. INNOCENTIUS Papa X. Prædecessor noster per quandam suam de super editam Constitutionem quinque famosas Propositiones ex libro Cornelii Jansenii Episcopi Iprensis, cui titulus, *Augustinus*, exceptas à postolici censurâ judicii ritè confixerat, rec. mem. ALEXANDER Papa VII. etiam Prædecessor noster ad ejusmodi jam damnatos errores è Christi fidelium mentibus prorsus abolendos, publicæque tranquillitatis perturbatorum subtili rectas calliditate machinationes penitus evertendas, prædictam INNOCENTII Prædecessoris Constitutionem, toto illius inserto tenore, confirmavit, novarumque declarationum accessione constabilivit, suâ in id pariter editâ Constitutione tenoris, qui sequitur, videlicet:

ALEXANDER Episcopus, Servus servorum Dei. Universis Christi fidelibus salutem & Apostolicam benedictionem. Ad sanctam B. Petri Sedem & universalis Ecclesiæ regimen, inscrutabili divinæ Providentiæ dispositione, nullis nostris suffragantibus meritis evecti, nihil Nobis antiquius ex muneri nostri debito esse duximus, quàm ut sanctæ Fidei nostræ, ac sacrorum Dogmatum integritati traditâ Nobis à Deo potestate opportunè consulere-

Ac licèt ea, quæ Apostolicis Constitutionibus abunde fuerunt definita novæ decisionis sive declarationis accessione nequaquam indigeant, quia tamen aliqui publicæ tranquillitatis perturbatores illa in dubium revocare, vel subdolis interpretationibus labefactare non verentur, ne morbus iste latius divagetur,

vagetur, promptum Apostolicæ authoritatis remedium censuimus non esse differendum.

Emanavit siquidem aliàs à sel. rec. INNOCENTIO Papa X. Prædecessore nostro Constitutio, & Definitio tenoris qui sequitur, videlicet:

INNOCENTIUS Episcopus Servus Servorum Dei, Universis Christi fidelibus salutem, & Apostolicam benedictionem. Cùm occasione impressionis libri, cui titulus, *Augustinus Cornelii Jansenii Episcopi Iprensis*, inter alias ejus opiniones orta fuerit, præsertim in Galliis, controversia super quinque ex illis, complures Galliarum Episcopi apud nos insisterunt, ut easdem Propositiones Nobis oblatas expenderemus, ac de unaquaque earum certam & perspicuam ferremus sententiam: Tenor verò præfatarum Propositionum est, prout sequitur: *Prima.* Aliqua Dei Præcepta hominibus justis volentibus & conantibus secundum præsentem, quas habent, vires sunt impossibilia; deest quoque illis Gratia, quâ possibile fiant. *Secunda.* Interiori Gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur. *Tertia.* Ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à coactione. *Quarta.* Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus, etiam ad initium Fidei; & in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare. *Quinta.* Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fuisse.

Nos, quibus inter multiplices curas, quæ animam nostrum assiduè pulsant, illa in primis cordi est, ut Ecclesia Dei Nobis ex alto commissa purgatis pravatum opinionum erroribus tutò militare, & tan-

G

quam

Inn. X.
1653.

quam navis in tranquillo mari, sedatis omnium tempestatum fluctibus ac procellis, securè navigare & ad optatum salutis portum pervenire possit, pro rei gravitate coram aliquibus S. R. E. Cardinalibus ad id specialiter sæpius congregatis, ac pluribus in S. Theologia Magistris, easdem quinque propositiones, ut suprà, Nobis oblatas fecimus figillatim diligenter examinari, eorumque suffragia tum voce tum scripto relata maturè consideravimus, eosdemque Magistros variis coram Nobis actis Congregationibus prolixè super eisdem, ac super earum qualibet differentes audivimus.

Cùm autem ab initio hujusmodi discussionis ad divinum implorandum auxilium, multorum Christianifidelium preces, tum privatim, tum publicè indixissemus: postmodum iteratis eisdem ferventibus, ac per Nos sollicitè imploratâ S. Spiritûs assistentiâ, tandem Divino Numine favente ad infra scriptam devenimus Declarationem & Definitionem:

Primam prædictarum propositionum: Aliqua Dei præcepta hominibus justis volentibus & conantibus, secundùm præsentem, quas habent, vires sunt impossibilia, deest quoque illis Gratia, quâ possibilia fiant. Temerariam, impiam, blasphemam, anathemate damnatam & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Secundam; Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur; Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Tertiam: Ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione: Hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quartam: Semipelagiani admittebant prævenientis gratiæ interioris necessitatem ad singulos actus,
etiam

etiam ad initium fidei, & in hoc erant hæretici, quòd vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare: Falsam & hæreticam declaramus, & uti talem damnamus.

Quintam: Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse: Falsam, temerariam, scandalosam, & intellectam eo sensu, ut Christus pro salute dumtaxat prædestinatorum mortuus sit, impiam, blasphemam, contumeliosam, divinæ pietati derogantem & hæreticam declaramus & uti talem damnamus.

Mandamus igitur omnibus Christi fidelibus utriusque sexus, ne de dictis propositionibus sentire, docere, prædicare aliter præsumant, quàm in hac præfenti nostra declaratione & definitione continetur, sub censuris & pœnis contra hæreticos & eorum fautores in jure expressis.

Præcipimus pariter omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, necnon hæreticæ pravitatis Inquisitoribus, ut contradictores & rebelles quoscunque per censuras & pœnas prædictas, cœteraque juris & facti remedia opportuna, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, omnino cœerceant & compescant.

Non intendentes tamen per hanc declarationem, & definitionem super prædictis quinque propositionibus factam, approbare ullatenus alias opiniones, quæ continentur in prædicto libro Cornelii Jansenii. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem. Anno incarnationis Dominicæ 1653. 31. Maij.

Cùm autem, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filii prædictas quinque propositiones, vel in libro prædicto ejusdem Cornelii Jansenii non reperiri,

// sed fictè & pro arbitrio compositas esse, vel in sen-
 // su ab eodem intento non damnatas fuisse, asserere
 // magno cum Christifidelium scandalo non refor-
 // mident.

Nos, qui omnia, quæ in hac re gesta sunt, sufficien-
 ter & attentè perspeximus, utpote qui ejusdem In-
 nocentii Prædecessoris jussu, dum adhuc in minori-
 bus cõstituti, Cardinalis munere fungeremur, omni-
 bus illis Congressibus interfuimus, in quibus Apo-
 stolicâ authoritate, eadem causa discussa est, eâ pro-
 fectò diligentîâ, quâ major desiderari non possit,
 quamcumque dubitationem super præmissis impo-
 sterum auferre volentes, ut omnes Christi fideles in
 // ejus Fidei unitate sese contineant, ex debito nostri
 // Pastoralis officii, ac maturâ deliberatione, præin-
 // fertam Innocentii Prædecessoris nostri constitutionem,
 // declarationem & definitionem, harum serie
 // confirmamus, approbamus, & innovamus, & quin-
 // que illas propositiones ex libro præmemorati Cor-
 // nelii Jansenii Episcopi Iprensis, cui titulus est, *Au-*
 // // *gustinus*, excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio
 // Jansenio intento damnatas fuisse, declaramus & de-
 // finimus, ac uti tales, inustâ scilicet eadem singulis no-
 // tâ, quæ in prædicta declaratione & definitione uni-
 // cuique illarum sigillatim inuritur, iterum damna-
 // mus, ac eundem librum sæpediti Cornelii Jansenii,
 // cui titulus, *Augustinus*, omnésque alios, tam
 // manuscriptos quàm typis editos, & si quos forsan
 // imposterum edi contigerit, in quibus prædicta ejus-
 // dem Cornelii Jansenii doctrina, ut supra damnata
 // defenditur vel astruitur, aut defendetur vel astrue-
 // tur, damnamus itidem atque prohibemus: Man-
 // // dantes omnibus Christi fidelibus, ne prædictam do-
 // // strinam teneant, prædicent, doceant, verbo vel
 // // scripto exponant vel interpretentur, publicè vel
 // // privatim,

privatim, palam vel occultè imprimant, sub pœnis
& censuris contra hæreticos in jure expressis ipso fa-
cto absque alia declaratione incurrendis.

Præcipimus igitur omnibus Venerabilibus Fra-
tribus nostris Patriarchis, Primatibus, Metropolita-
nis, Archi-Episcopis, Episcopis, cœterisque loco-
rum Ordinariis, ac hæreticæ pravitatis Inquisitori-
bus, Judicibus Ecclesiasticis ad quos pertinet, ut
præinsertam ejusdem INNOCENTII Prædeces-
soris constitutionem, declarationem ac definitio-
nem, juxta præsentem nostram determinationem,
ab omnibus observari faciant, ac inobedientes & re-
belles prædictis pœnis aliisque juris & facti remediis,
invocato etiam, si opus fuerit, brachii secularis au-
xilio, omnino coerçant. Datum Romæ apud S. Ma-
riam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ
1656. 16. Octob.

Subinde verò, quò omnis Apostolicarum defi-
nitionum eludendarum aditus intercluderetur, me-
moratus ALEXANDER Prædecessor, priscum
Ecclesiæ morem sequutus, certam edidit formulam
ab omnibus Ecclesiastici Ordinis, tam secularibus,
quàm regularibus personis subscribendam per aliam
suam hac in re promulgatam Constitutionem te-
noris sequentis, videlicet:

ALEXANDER Episcopus, Servus servo-
rum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Regiminis
Apostolici Divinâ Providentiâ Nobis, quamvis im-
meritis, commissi ratio postulat, ut ad ea potissi-
mum, quæ Catholicæ Religionis integritati & pro-
pagationi, animarumque saluti & fidelium tran-
quillitati consulere apta & idonea esse judicantur,
animam & curam omnem, quantum licet in Do-
mino applicemus: Quamobrem Cornelii Jansenii
hæresim in Gallia præsertim serpentem, ab INNO-
CENTIO

CENTIO X. fel. rec. Prædecessore nostro ferè oppressam, adinstar colubri tortuosi, cuius caput attritum est, in varios gyros & cavillationum deflexus euntem, singulari constitutione ad hunc finem edità altero assumptionis nostræ anno extinguere conati fuimus.

Sed ut multiplices hostis hominum generis artes adhibet, nondum plenè consequi potuimus, ut omnes errantes in viam salutis redirent, qui tamen unicus erat votorum & curarum nostrarum scopus, quibus operam & industriam suam egregio sanè studio venerabiles Fratres nostri Archi-Episcopi & Episcopi Regni Galliæ earundem Constitutionum Apostolicarum executioni præcipuè intenti contulerunt, & Charissimus in Christo Filius noster Rex Christianissimus singulari pietate auxiliarem dexteram strenuo ac constantissimo animo porrexerit.

Cùm autem præfatus Rex Christianissimus eodem religionis zelo ductus per suum in Urbe Oratorem Nobis significari exponique curavit, nullum aliud opportunius remedium pestiferæ hujus contagionis reliquiis extirpandis adhiberi posse, quàm si omnes certam Formulam subscriberent nostrâ auctoritate firmatam, in qua quinque propositiones ex Cornelii Jansenii libro, cui titulus, *Augustinus*, excerptas sincerè damnarent, ac proinde illam à Nobis quantocyus expediri, ad quælibet effugia præcludenda omnesque removendos obtentus, flagitaverit.

Nos tam piis dicti Regis Christianissimi votis benignè annuendum esse ducentes. Formulam infra scriptam ab omnibus Ecclesiasticis etiam Venerabilibus Fratribus nostris Archi-Episcopis & Episcopis, necnon aliis quibuscunque Ecclesiastici Ordinis, tam regularibus quàm secularibus, etiam Monialibus,
Docto-

Doctoribus & Licentiatis, aliisque Collegiorum Re-
ctoribus atque Magistris subscribi districtè manda-
mus, idque intra tres menses à die publicationis seu
notificationis præsentium; aliàs contra eos, qui in-
tra terminum prædictum non paruerint, irremissibi-
liter procedi volumus juxta Canonicas Constitutio-
nes & Conciliorum Decreta.

Formula à supradictis subscribenda.

EGO N. Constitutioni Apostolicæ INNO-
CENTII X. datæ die 31. Maji 1653. & Con-
stitutioni ALEXANDRI VII. datæ die 16. Octo-
bris 1656. Summorum Pontificum me subjiçio, &
quinque Propositiones ex Cornelii Jansenii libro,
cui nomen, *Augustinus*, excerptas, & in sensu
ab eodem Authore intento, prout illas per dictas
Constitutiones Sedes Apostolica damnavit, sincero
animo rejicio ac damno, & ita juro: Sic me Deus
adjuvet & hæc sancta Evangelia.

Decernentes insuper præsentis literas semper &
perpetuò validas & efficaces existere & fore, suosque
plenos & integros effectus sortiri & obtinere. Sicque
per quoscunque Judices Ordinarios & Delegatos
ubique judicari & definiri debere, sublatâ eis & eo-
rum cuilibet quâvis aliter judicandi & interpretan-
di facultate & autoritate; ac irritum & inane, si se-
cus super his à quocunque quâvis autoritate scien-
ter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Archi-Episco-
pis, Episcopis, aliisque locorum Ordinariis commit-
timus & mandamus, ut singuli in suis Diocæsis ac
locis suæ jurisdictionis subjectis præsentis literas &
in eis contenta quæcunque exequantur, & executioni
mandari ac observari ab omnibus curent, & inobe-

dientes quoscunque per sententias & pœnas aliaque juris & facti remedia, appellatione postpositâ, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio omnino compellant.

Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem fides prorsus adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ,

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostram Constitutionem & Ordinationem infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno 1664. 15. Febr.

*Stimulatio
Bulle de
menhis XI.*

Sic equidem causa finita est; non tamen sic, ut pat erat, finitus est error Apostolico toties mucrone percussus. Neque enim desuere, nec adhuc desunt homines veritati non acquiescentes, & nunquam Ecclesiæ contradicendi finem facientes, qui variis distinctionibus, seu potius effugiis ad circumventionem erroris excogitatis Ecclesiam ipsam turbare, eamque interminatis quæstionibus, quantum in ipsis est, involvere & implicare conantur; quodque deterius est, ipsamet Apost. Sedis decreta redarguentis eorum pravis sensibus condita, ac præsertim quasdam piæ mem. CLEMENTIS Papæ IX. die 19. Januarii 1669. ad quatuor Galliæ Episcopos, necnon binas similis mem. INNOCENTII Papæ XII. etiam Prædecessorum nostrorum die 6. Februarii 1694. & die 24. Novembris 1696. ad Episcopos Belgii in forma Brevis respectivè datas literas in erroris sui patrocinium advocare, temerario planè

planè ausu non erubescunt, perinde ac si memoratus CLEMENS Prædecessor, qui eisdem suis literis se INNOCENTII X. & ALEXANDRI VII. Prædecessorum Constitutionibus supradictis firmissimè inhærere, ac à dictis quatuor Episcopis veram & totalem obedientiam, adeoque Formulæ à præfato ALEXANDRO Prædecessore, sicut præmittitur, editæ sincerè per eos subscribi voluisse declaravit, aliquam in tam gravi negotio exceptionem, seu restrictionem, quam nullam prorsus se unquam admitturum fuisse protestatus fuit, re ipsâ admisisset; dictus verò INNOCENTIUS XII. Prædecessor, dum sapienter ac providè prædictas quinque propositiones ex memorato libro Jansenii excerptas in sensu obvio, quem ipsamet propositionum verba exhibent ac præferunt, damnatas esse pronuntiavit, non de ipsomet obvio sensu, quem in Jansenii libro habent, quive ab eodem Jansenio intentus, ac à præfatis INNOCENTIO X. & ALEXANDRO VII. Prædecessoribus damnatus fuit, sed de alio quopiam diverso sensu cogitasset; dictasque INNOCENTII X. & ALEXANDRI VII. Prædecessorum constitutiones temperare, restringere, aut alio quovis modo immutare voluisset, iisdem ipsis literis, quibus eas in suo robore fuisse & esse, seque illis firmiter inhærere verbis apertissimis asserbat.

Præterea iidem inquieti homines sparsis undequaque scriptionibus ac libellis exquisitâ ad fallendum arte compositis, non sine gravi Apostolicæ Sedis injuria maximoque totius Ecclesiæ scandalo docere non sunt veriti, ad obedientiam præfatis Apost. Constitutionibus debitam non requiri, ut quis prædicti Janseniani libri sensum in antedictis quinque propositionibus, sicut præmittitur, damnatum,

// interitū ut hæreticum damnet, sed satis esse, si ea de
 // re obsequiosum (ut ipsi vocant) silentium teneatur,
 // Quæ quidem assertio, quàm absurda sit, & anima-
 // bus fidelium perniciosa, satis apparet, dum fallacis
 // hujus doctrinæ pallio non deponitur error sed ab-
 // sconditur; vulnus tegitur, non curatur; Ecclesia
 // illuditur, non paretur: Et lata demum filiis inobe-
 // dientiæ via sternitur ad fovendam silentio hæresim,
 // dum ipsam Jansenii doctrinam, quam ab Apostolica
 // Sede damnatam Ecclesia universalis exhorruit, ad-
 // huc interitū abjicere & corde improbare detrectent.

Quin etiam eò impudentiæ nonnullos devenisse
 compertum est, ut veluti naturalis honestatis, ne-
 dum Christianæ sinceritatis obliti, asserere non
 dubitaverint præfatæ Formulæ à memorato ALE-
 // XANDRO Prædecessore præscriptæ subscribi licite
 // posse etiam ab iis, qui interitū non judicant prædi-
 // cto Jansenii libro doctrinam hæreticam contineri:
 // Quasi verò, contra quàm scriptum est: Qui loquitur
 // veritatem in corde suo, Et: Qui jurat proximo
 // suo & non decipit, hujusmodi erroris sectatoribus
 // liceat Ecclesiam ipsam jurejurando decipere, simul-
 // que Apostolicæ Sedis providentiam fallere, dum
 // ejusdem Formulæ conceptis verbis loquuntur, quod
 // Ecclesia loquitur, quod tamen sentit ipsa, non sen-
 // tiunt; seque parere Constitutionibus Apostolicis
 // profitentur, quibus animo contradicunt.

Hinc est, quòd nos ad opportunum & efficax tam
 exitiali morbo, qui ut cancer serpit & quotidie in-
 deterius vergit, remedium adhibendum, non minùs
 demandatæ Nobis omnium Ecclesiarum sollicitudi-
 nis debito, quàm plurimorum Venerabilium Fra-
 trum nostrorum diversarum partium, ac præser-
 tim Regni Galliarum, Episcoporum zelo ac precibus
 excitati, ne hujusmodi pravi homines Catholica
 Ecclesia

Ecclesiæ pacem subvertere impunè pergant, & simplicium ac pusillorum mentibus imponere, docentes quæ non oportet; neve ullus apud eos quoque, qui bonâ, ut aiunt, fide, ac falsis rumoribus decipi se fortassè patiuntur, de mente ac sententia Apostolicæ Sedis ampliùs ambigendi supersit locus, Divino priùs tam privatis nostris, quàm publicè indictis precibus, implorato præsidio, ac re maturè discussâ, de nonnullorum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, auditisque complurium in Sacra Theologia Magistrorum suffragiis; Primò quidem præinsertas INNOCENTII X & ALEXANDRI VII. Prædecessorum Constitutiones, omniaque & singula in iis contenta authoritate Apostolicâ tenore præsentium confirmamus, approbamus & innovamus.

Ac insuper ut quævis impofterum erroris occasio penitus præcidatur, atque omnes Catholicæ Ecclesiæ filii Ecclesiam ipsam audire, non tacendo solùm (nam & impii in tenebris conticescunt) sed & interioriùs obsequendo, quæ vera est Orthodoxi hominis obedientia, condiscant, hac nostrâ perpetuè valiturâ Constitutione; Obedientiæ, quæ præinsertis Apostolicis Constitutionibus debetur, obsequioso illo silentio minimè satisfieri, sed damnatum in quinque præfatis propositionibus Janseniani libri sensum, quem illarum verba præferunt, ut præferatur, ab omnibus Christi fidelibus ut hæreticum, non ore solùm sed & corde rejici ac damnari debe- re, nec aliâ mente, animo, credulitate supradictæ Formulæ subscribi licitè posse; ita ut qui secus, aut contra, quoad hæc omnia & singula, senserint, tenuerint, prædicaverint, verbo vel scripto docuerint aut asseruerint, tanquam præfatarum Apostolicarum Constitutionum transgressores, omnibus & singulis

singulis illarum censuris & pœnis omnino subjaceant, eâdem authoritate Apostolicâ decernimus, declaramus, statuimus & ordinamus.

Decernentes pariter easdem præsentis & præinfertis literas semper & perpetuò validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, Sicque per quoscunque Judices Ordinarios & Delegatos ubique judicari & definiri debere, sublatâ eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & authoritate; ac irritum & inane, si secus super his à quocquam quavis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Archi-Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, necnon hæreticæ pravitatis Inquisitoribus & Judicibus Ecclesiasticis, ad quos pertinet, committimus & mandamus, ut singuli in suis respectivè Diœcesibus ac locis suæ jurisdictioni subjectis ipsas præsentis literas & in eis contenta quæcunque exequantur, & executioni mandari & observari ab omnibus curent, & inobedientes & rebelles quoscunque per censuras & pœnas præfatas, aliaque juris & facti remedia, appellatione postpositâ, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio, omnino coerceant & compellant.

Volumus autem, ut earundem præsentium transumptis, etiam impressimanu alicujus Notarii publici subscriptis & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem fides prorsus adhibeatur, quæ ipsis Originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Confirmationis, Approbationis, Innovationis, Decreti, Declarationis, Statuti & Ordinationis

nationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno 1705. 16. Julij.

Q. 33. Quid si opinio videatur doceri ab aliquo è SS. PP. v. g. à S. Aug., an adhuc possit desinere ejus probabilitas per damnationem Pontificis vel aliter. R.

211

§. I. Possè, quia nulli S. Patri in particulari, sed Ecclesiæ & Pontifici appromissa est infallibilitas per assistentiam Spiritus S.; & ideo docet Trident. sess. 4. in decreto de editione & usu Sacrorum librorum, quòd Ecclesiæ sit judicare de vero sensu & interpretatione scripturarum: damnavit etiam Alex VIII. hanc trigessimam propositionem, *Vbi quis invenerit doctrinam in Augustino clarè fundatam, illam absolutè potest tenere & docere, non respiciendo ad ullam Pontificis Bullam*: unde patet, quàm stulta sit illa locutio cujusdam Religiosi apud Fierland in Concordia triumvirali c. 2. a. 2. §. I., qui occasione Bullæ Innocentii X. damnantis 5. propositiones Iansenii dixit, *malo errare cum Augustino, quàm bene sentire cum Papa*: Sapienter dixit S. Th. 2. 2. q. 10. a. 12. *ipsa doctrina Catholicorum D D. ab Ecclesia auctoritatem habet, unde magis standum est auctoritati Ecclesiæ, quàm auctoritati vel Augustini vel Hieronymi vel cuuscumque Doctoris.*

§. II. Non est statim credendum, quòd illi, qui se S. Augustini discipulos dicunt, semper ejus mentem assequantur, nam & ipsi inter se de ejus mente disputant, nec illis promissus est Spiritus discernendi verum sensum à falso: estque sæpe difficile intelligere S. Augustinum, maximè dum scribit contra

212

unam